

BẢNG TIN HÀNG THÁNG SỐ 39

HỘI ÁI HỮU BIÊN HOÀ

A 501(c) (3) Non-Profit Organization Tax ID: 20-0094475

10731 TRIOLA LANE. HOUSTON, TEXAS 77072

DIỆN THOẠI: 713-922-5638 ** EMAIL: datlam1951@yahoo.com

Web Site: www.hoiaihuybienhoa.org

PHÁT HÀNH NGÀY 01 THÁNG 10 NĂM 2006, TẠI HOUSTON, TEXAS

Thành phần Ban Chấp Hành 2005-2007

Ban Cố Vấn

Lễ Nghi và Trưng Tế

Ông Lê Văn Năm

Tổng Quát

Ông Lê Văn Trường

Văn Nghệ và Báo Chí

Ông Nguyễn Văn Thịnh

Ban Điều Hành

Hội Trưởng

Ông Lâm Sĩ Đắt

Phó Hội Trưởng Nội Vụ

Ông Nguyễn Bửu Lân

Phó Hội Trưởng Ngoại Vụ

Ông Trần Văn Thanh

Thư Ký

Cô Hồ Thị Hạnh

Thủ Quỹ

Bà Bùi Văn Tuấn

T/B Lễ Vía Đức Ông

Trần Thượng Xuyên

Ông Từ Phước Hạnh

T/B Đại Hội Tân Niên

Ông Nguyễn Văn Ngân

Thông Tin và Liên Lạc

Ông Lâm Sĩ Đắt

Tư Gia : 281-933-3127

Cell Phone: 713-922-5638

Xin Quý Vị gọi Cell Phone

Thư Ngỏ

Kính thưa Quý Đồng Hương và Thân Hữu,

Mới thoáng đây, mùa Thu đã trở lại. Những ngày tháng Hạ đã dần xa mang theo sự sinh hoạt khá bận rộn của Hội Ái Hữu Biên Hoà: Liên lạc gửi Bảng Tin, hoàn thành 1 CD Nhạc Biên Hoà, gửi bản sao “Thư Gửi Con Cháu”.....

Thời gian vừa qua, Bảng Tin của Hội rất phong phú về phần bài vở đã được Quý Vị đón nhận và ngợi khen. Hơn thế nữa, Hội đã được rất nhiều sự giới thiệu gửi Bảng Tin đến những Đồng Hương và Thân Hữu ở khắp các tiểu bang Hoa Kỳ và Ngoại Quốc, nhất là bên nước Pháp.

Số lượng càng ngày càng tăng chưa kể Hội đã có được hơn khoảng ba trăm địa chỉ mới do Đồng Hương Anh Nguyễn Văn Lợi gửi về Hội. Thật là một niềm vui chung và hành diện cho tinh nhà, cho tất cả chúng ta, khi có được sự liên lạc rộng lớn đến với con dân và thân hữu Biên Hoà, để chúng ta có dịp mang đến cho nhau một chút tình quê qua những áng thơ, văn, biên khảo, nhạc... đượm đầy hương tình Xứ Bưởi thân yêu, tìm về những kỷ niệm thời thơ ấu.....

Số lượng tăng nhưng không phải là vấn nạn tài chính khó khăn cho Hội, vì bao năm qua chúng ta là Hội, chúng ta đã ủng hộ, đóng góp kẻ ít người nhiều. Ít hay nhiều cho thấy chúng ta là những “Trái Tim Biên Hoà”, những trái tim luôn thốn thức tình quê cha đất mẹ, nặng ơn đất nước quê nhà và đã hy sinh công của cùng nhau tạo dựng Hội cho đến ngày nay và mãi mãi về sau cho các đời con cháu. Công việc rất nhiều và còn dài, xin hãy cùng nhau vững tay chèo, khéo tay lái, vượt tiến vững mạnh trên con đường phát triển Hội.

Tháng vừa qua, Ông Bà Bác sĩ Trần Nguon Phiêu có dịp về Houston, Texas đã trao cho Ông Hội Trưởng một tấm ngân phiếu và 20 quyển bút ký “Những Ngày Qua”, tác giả Trần Nguon Phiêu, bán để gây quỹ giúp Hội. Ông Hội trưởng đã thay mặt Ban Chấp Hành cảm tạ Ông Bà đã nhiệt tình ủng hộ Hội suốt bao năm tháng vừa qua.

Có được sự ủng hộ của Quý Vị, Hội không lo ngại phần chi phí nếu cần. Điển hình là việc gửi bản sao Anh và Pháp Ngữ, bài “Thư Gửi Con Cháu” của Thân Hữu Ông Nguyễn Văn Phú, đến rất nhiều Quý Vị yêu cầu. Nhân đây, chúng tôi cũng thông báo là phần chi phí trên đã được Ông Hội Trưởng đài thọ. Xin Quý Vị đừng ngại Hội phải bị tốn kém. Hội kêu gọi Quý Vị nên gửi thơ về đề Hội có dịp gửi đến Quý Vị những bản sao, hầu cho con cháu đọc.

Một đồng hương đã email về Hội: “*Những bài viết trong Bảng Tin kỳ này rất hay. Tôi thích nhất là bài viết ‘Thư Gửi Con Cháu’ của ông Nguyễn Văn Phú. Ông Phú đã nói lên được hầu hết những gì mà ‘Thế Hệ Già’ mau quên, ‘Thế Hệ Trẻ và Nối Tiếp’ cần phải biết tại sao chúng ta phải sống xa quê Cha đất Tổ. Bài viết này không phải chỉ dành riêng cho Hội Ái Hữu Biên Hoà mà cho tất cả người Việt tị nạn Cộng Sản sinh sống trên khắp thế giới. Xin được cảm ơn ông Phú và xin phép Ông cho phép tôi sao ra để cho thân hữu và con cháu của chúng tôi cùng đọc.*”

Trước sự đóng góp tài liệu quá ư hữu ích này, Hội Ái Hữu Biên Hoà xin chân thành cảm tạ Thân Hữu Ông Nguyễn Văn Phú

Trân trọng kính chào.

Hội Ái Hữu Biên Hoà hân hạnh được giới thiệu đến Quý Vị một loạt bài viết về Tân Uyên do Đồng Hương Bác Trần Văn Linh (Baton Rouge, LA) và Bác Trần Văn Tốt (Belgium) biên soạn. Đây là những tài liệu trung thực và quý hiếm kể lại những mẩu chuyện xưa, tích cũ và những kỷ niệm về một thời đã xa của một trong những vùng đất nổi danh “địa linh nhân kiệt” thuộc tỉnh nhà Biên Hoà. Những bài viết về Tân Uyên này xin được gọi là tiên phuông, mở đường chào đón thêm những sự đóng góp phần thơ, văn vào kho tàng văn hoá quê nhà, được viết ra bởi con dân và thân hữu đã sống và hiểu biết về Tân Uyên và sẽ được đăng trên Bảng Tin cũng như lưu giữ cho các thế hệ về sau. Xin mời Quý Vị tham gia nồng nhiệt. Hội xin chân thành cảm tạ Bác Trần Văn Linh và Bác Trần Văn Tốt. Kính mời Quý Vị.

Chuyện lạ của Tân Uyên ngày xưa “Bốn bác sĩ xuất thân từ một xóm nhỏ bên bờ sông”

Bài nói về tiểu sử của cô bác sĩ Tô Dương Hiệp đăng trong Bảng Tin Hằng Tháng số 29 của Hội Ái Hữu Biên Hoà làm nhiều người tị nạn cao niên gốc gác ở vùng Tân Uyên nhớ lại câu chuyện lạ về bốn bác sĩ nói trên, vì cô bác sĩ Tô Dương Hiệp là một trong vốn vị bác sĩ đó.

Dân địa phương đã bàn cãi và đưa ra vài giả thuyết để giải thích một sự tập trung tài năng có thể nói là khác thường. Một giả thuyết nhận định rằng thị trấn Tân Uyên trước có ngã ba sông rộng lớn, sau lưng có đồi cao và rừng rậm nằm trùng điệp về phía Phước Hoà, theo sách về khoa địa lý, đó là một bối cảnh lý tưởng được gọi là địa linh, và cũng theo sách đó, địa linh sẽ làm phát sanh nhân kiệt.

Một thuyết khác đã chú ý đến hoạt động nghề nghiệp của bốn người chủ gia đình có phước sanh ra con bác sĩ: một người là một nhà văn danh tiếng, ba người kia là giáo viên của trường Tân Uyên mà một là đốc học của trường.

Theo thuyết này, bốn người kể trên làm những nghề thanh bạch, giúp đời, họ tạo ra nghiệp tốt khiến con cái của họ sanh ra thông minh đỉnh ngộ.

Hai thuyết kể trên căn cứ vào tín ngưỡng nên không thuyết phục được mọi người, sự tranh cãi chắc chắn sẽ kéo dài.

Bài này nhằm mục đích trình bày những sự kiện vật chất của cốt chuyện để rộng đường dư luận.

Do đó bài này chỉ gợi lại hình ảnh của Tân Uyên trước 1946.

I. Tân Uyên, thị trấn nhỏ ở bên sông

Trước 1946, Tân Uyên là trung tâm hành chánh của một quận lớn nhất của tỉnh Biên Hoà, một thị trấn xinh đẹp và trù phú nằm trên hữu ngạn của ngã ba sông Đồng Nai.

1. Tân Uyên trù phú

a- Vì nằm trên trục lộ nối liền các đồn điền cao su ở vùng Phước Hoà với Sài Gòn và Biên Hoà.

b- Và vì đồn Kiểm Lâm Tân Uyên kiểm soát sự xuất khẩu của các loại lâm sản của hữu vực sông Bé và sông Đồng Nai; do đó sự buôn bán các lâm sản này đã nằm trong tay của các thương gia lớn của Tân Uyên.

2. Tân Uyên xinh đẹp

Đứng bên bờ sông đối diện (bến đò Bình Ninh) nhìn sang Tân Uyên, người ta có một tầm mắt bao quát cả thị trấn nằm dọc ven sông, với những ngôi nhà mái đỏ, tường vôi lô nhô soi mình trên dòng nước, từ Rạch Ông Hựu ở phía thượng lưu đến chợ Tân Uyên và Xóm Dầu ở phía hạ lưu.

Nằm giữa thị trấn là bến đò Tân Uyên – Bình Ninh. Bên cạnh bến đò là khu các kiến trúc hành chánh gần đồn Kiểm Lâm và sở Bureau điện (với cây trụ điện thoại cao chót vót) nằm sát bên sông.

Lui vào phía sau là dinh quận, trại lính, trường Tân Uyên và một cái nhà thương nhỏ, nhà cửa dân chúng và các sơ sở thương mại tập trung chung quanh chợ Tân Uyên và một cái Miếu Ông nằm ở đầu chợ trên. Bến Chợ là nơi tập trung ghe xuồng của dân địa phương tập nập đến mua sắm. Bến Chợ cũng là bến đò sang Cù Lao Mỹ Quới.

II. Bốn cái nhà đặc biệt

Nhà của bốn bác sĩ tương lai là một dãy nhà 4 cái nằm ngó ra ngã ba sông, chỉ cách sở Kiểm Lâm và cạnh bến đò Tân Uyên – Bình Ninh.

1. Nhà đầu tiên, đi về phía chợ, là nhà tổ đường của nhà văn Tô Văn Tuấn – Bình Nguyên Lộc, thân phụ của cô bác sĩ Tô Dương Hiệp, mà chúng ta đã được biết qua phân tiểu sử đăng trong Bảng Tin kỳ trước. Đây là một căn nhà xưa, có vẻ cổ kính, quanh nhà có trồng nhiều cây bưởi. Những người qua đò về phía Bình Ninh thường đứng chờ đò ở phía trước nhà này.

2. Nhà kế bên là nhà của giáo viên Lý Cẩm Hoà, dạy trường Tân Uyên, thân phụ của bác sĩ tương lai Lý Văn Ba.

3. Nhà kế cận, là nhà của giáo viên Nguyễn Văn Phách dạy trường Tân Uyên. Thân phụ của bác sĩ tương lai Nguyễn Văn Phước.

4. Căn nhà chót là nhà của ông Nguyễn Văn Ngoạn (cách nhà của ông Nguyễn Văn Phách 2 căn), ông Nguyễn Văn Ngoạn là Đốc Học của trường Tân Uyên và đứng ra dạy lớp Nhứt của trường, chuẩn bị học sinh đi thi bằng Tiểu Học rồi hễ đậu thì đi thi tuyển vào trung học Petrus Ký. Ông Ngoạn là thân phụ của bác sĩ tương lai Nguyễn Thanh Xuân.

Đọc đến đây có lẽ các đồng hương, như là các đồng hương gốc Tân Uyên sẽ đặt ra câu hỏi: Bác sĩ Tô Dương Hiệp đã qua đời sớm, còn ba vị kia hiện ở đâu? Bài này chỉ trả lời được một phần.

1. Bác sĩ Lý Văn Ba hiện ở Montreal, Canada. Một đồng hương gốc Tân Uyên cũng ở Montreal cho biết.

2. Có tin nói rằng bác sĩ Nguyễn Văn Phước ở Mỹ, nhưng không biết ở tiểu bang nào.

3. Về phần bác sĩ Nguyễn Thanh Xuân, trước tháng 4-1975, bác sĩ này phục vụ quân đội Việt Nam tại Cao Nguyên Trung Phần, vùng Ban Mê Thuột.

Chúng ta đều còn nhớ trước khi Sài Gòn thất thủ, quân đội Công Sản đã tấn công và chiếm đóng vùng này. Không biết bác sĩ Nguyễn Thanh Xuân có thoát được hay không và hiện giờ ở đâu.

Ước mong những đồng hương có tin tức xác thực vui lòng bổ túc những khuyết điểm trên đây để câu chuyện lạ này sẵn sàng rơi vào kho tàng ký ức chung của những người tha hương gốc Biên Hoà.

Trần Văn Linh.
(Baton Rouge, LA)

Góp Ý:

Vì tính cách khá đặc biệt của bài này, Ban Biên Tập mong được sự đóng góp ý kiến của các Bậc Trưởng Thượng và Đồng Hương Tân Uyên về vấn đề nêu trên. Chân thành cảm tạ.

*****

GÓP Ý VỀ ĐỊA DANH “CÂY ĐÀO”

Thân gửi Chú Đất,

Trước, tôi gửi lời thăm hỏi và chúc vợ chồng và gia đình được thêm sức khoẻ, may mắn và vạn sự như ý. Tôi kính gửi lời thăm đến Ban Chấp Hành và tất cả Đồng Hương Biên Hoà ở Texas được thêm sức khoẻ, thương yêu lẫn nhau và vững tay chèo tiến tới. Sau, tôi tin đến Chú và tất cả Đồng hương Biên Hoà, trên Bảng Tin Hàng Tháng Số 1 đã in như sau: “Một tên lạ địa phương hay gọi là Cây Đào để chỉ Tân Uyên..” tôi xin góp ý.

Khi đi lính được các đồng nghiệp lớn tuổi thường nói về nơi mình sinh ra hoặc nơi mình ở đầu tiên: “CÂY ĐÀO TÂN PHÚ”, tôi vẫn cho là bình thường thôi, nên không hỏi gốc gác của nó. Khi đọc Bảng Tin Số 1, tôi mới đi hỏi một người bạn đã sinh ra, lớn lên và hiện gia đình cũng còn ở xã Tân Phú thì được biết như sau:

Nguyên trước kia Xã Tân Phú thuộc Tổng Phước Vĩnh Hạ (không có tên quận). Vùng Bửu Long thuộc Tổng Phước Vĩnh Trung, còn xã Bình Trước của mình là Tổng Phước Vĩnh Thượng. Đến thời Việt Nam Cộng Hoà đổi thành Quận Công Thành gồm các xã Bình Hoà, Bình Phước, Tân Triều, Lợi Hoà, Bình Long, Bình Ý, Bình Thanh, Tân Phú (Cây Đào), Thiện Tân, Tân Định, Đại An, Trị An.....

Trước kia tại xã Tân Phú có một cái “chợ nhóm” nằm cạnh bệnh xá và cách ngã ba đi xuống bến đò Tân Huệ khoảng vài chục thước để qua “Thường Lang Đất Cuốc”. Tại chợ này có một cây Điều - người Nam gọi là cây Điều, người Bắc gọi là cây Đào Lộn Hột. Có thể tiếng Điều nghe không hay, hay vì quán tính hay quen miệng nên gọi Đào, từ đó trở thành địa danh “Chợ Cây Đào” hay Cây Đào, còn xã Tân Phú thì ít nói đến. Vì vậy người dân địa phương đi đâu có người hỏi gốc gác thì nói: “Tôi ở Cây Đào”.

Anh nhận được giải thích này gửi đến Chú để đăng trên Bảng Tin hầu làm tài liệu bổ túc thêm về xuất xứ một địa danh khá nổi tiếng. Kính xin Quý Bậc Trưởng Thượng, Quý Đồng Hương chỉ dẫn và rộng tình tha thứ nếu có sự sai lầm.

Hà Văn Bảy (Westminster, CA)

*****

Nhắn Tin

Sau bao năm trời xa cách, chúng tôi, Thầy Nguyễn Tường Triệu (con nhà văn Nhất Linh), Thầy Huỳnh Bá Hạnh và Thầy Nguyễn Tường Lưu (cháu nhà văn Thạch Lam), cựu Giáo Sư Trường Trung Học Tư Thục MINH TÂN, Biên Hoà, được dịp nhắn tin mong tạo dựng đường dây liên lạc và tìm lại những hình ảnh thân thương của các học trò cũ trước 1975. “Chúng tôi rất thương nhớ các em”. Các em có thể liên lạc qua những địa chỉ sau: ** Mr. Nguyễn Tường Triệu, 1890 St. Zotique Est. H2G 1H9 Montréal, Canada. ** Mr. Huỳnh Bá Hạnh 15000 Pacific St. # 108. Midway City, CA 92665 ** Mr. Nguyễn Tường Lưu, 9 Kentucky Court, Nottingham Vic 3168, Australia. Mong tin lắm! Thân chào các em.

*****

Chúc Mừng

Nhận được hồng thiệp của Đồng Hương Ông Bà Nguyễn Văn Nhi (Morrow, GA) trân trọng báo tin Lễ Thành Hôn cho Út nam Cậu Nguyễn Đăng Khoa đẹp duyên cùng Cô Trần Ngọc Thảo, Thứ Nữ của Ông Bà Trần Văn Nơ, tại tư gia vào lúc 11 giờ 00 sáng ngày Chúa Nhật 29 tháng 10 năm 2006 (nhằm ngày 8 tháng 9 năm Bính Tuất).

Hội Ái Hữu Biên Hoà chân thành kính chúc hai họ được Dâu hiền và Rể quý. Mến chúc Cậu Nguyễn Đăng Khoa và Cô Trần Ngọc Thảo sống một đời hạnh phúc bên nhau.

Trân trọng xin Quý Đồng Hương và Thân Hữu nồng nhiệt mua CD Nhạc Chủ Đề: “Biên Hoà Quê Ta”

CD Nhạc Chủ Đề “Biên Hoà Quê Ta” đã được thành hình, một Đặc Sản Văn Hoá Nghệ Thuật của tinh nhà đã được thực hiện, sau bao tháng ngày làm việc không ngừng của những con dân và thân hữu miền Xứ Bưởi. Công của, sức lực đã bỏ ra, để có được những sáng tác thơ văn, phổ nhạc, sắp xếp ca sĩ luyện tập, hoà âm, thu thanh, giấy phép copyright..., hầu mong được gửi đến Quý Vị một chút tinh quê, một vài giai điệu buồn vui về bao kỷ niệm thuở nào....

Vì vậy, trân trọng xin Quý Đồng Hương và Thân Hữu vui lòng nhiệt tình ủng hộ bằng cách mua ngay bây giờ CD Nhạc Chủ Đề “Biên Hoà Quê Ta”

Giá ủng hộ: 10 dollards/1 CD Nhạc Chủ Đề “Biên Hoà Quê Ta” gồm luôn cước phí bưu điện. \$100 dollards/11 CD Nhạc Chủ Đề “Biên Hoà” gồm luôn cước phí bưu điện.

Quý Vị mua để thưởng thức trong gia đình, mua để tặng họ hàng bà con bằng hữu, mua để giúp Hội Ái Hữu Biên Hoà có thêm phương tiện hoạt động hữu hiệu liên kết con dân và thân hữu Biên Hoà khắp bốn bề năm châu. Mua càng nhiều càng giúp Hội trong những chương trình dự định thực hiện những năm sắp đến. Mua CD Nhạc Chủ Đề “Biên Hoà Quê Ta” để được thưởng thức 12 ca khúc dành cho Biên Hoà, qua hai giọng ca truyền cảm của con cháu Biên Hoà: Trung Tuyển và Thuý Lãm, để có dịp nghe những dòng nhạc, lời thơ, tiếng đàn Guitar điêu luyện của Nhạc Sĩ Bằng Giang...CD Nhạc Chủ Đề “Biên Hoà Quê Ta” không có đặt bán tại các tiệm sách, tiệm bán nhạc.....

Mọi chi phiếu đặt mua xin đề tên Lâm Sĩ Đắt. Phần ghi chú: CD Nhạc BH. Xin gửi về địa chỉ: 10731 Triola Lane. Houston, Texas 77072. Quý Vị có thể đặt mua bằng thư, email: datlam1951@yahoo.com, datlam1951@hotmail.com, hoặc gọi Đồng Hương Lâm Sông Đồng, điện thoại số: 713-922-5638 (Cell), 281-933-3127 (Nhà).

Trân trọng cảm tạ thịnh tình Quý Vị dành cho Hội. Xin Quý Vị ủng hộ cho việc làm đầy công đức này.

*****

Thông Báo

Hội Ái Hữu Biên Hoà, Ban Lễ Vía Đức Thượng Đẳng Thần Trần Thượng Xuyên trân trọng thông báo cùng Quý Vị: Ngày Lễ Vía Đức Ông năm nay sẽ được tổ chức vào ngày Chủ Nhật, 10 tháng 12 năm 2006, từ 11 giờ sáng cho đến 4 giờ chiều, tại Sharptown Community Center, 6600 Harbor Town. Houston, Texas 77036

(Trên đường Bellaire phía sau khu tiệm phở Tân Lộc, nhà hàng Thái Spice, gần đường Mary Bates)

Chúng tôi xin được loan tin sớm hầu Quý Vị có dịp sắp xếp công việc để về tham dự buổi lễ năm nay thật đông đảo, cũng như ghi danh đóng góp, phụ giúp trang trí, âm thực, vào Ban Nghi Lễ...(Chúng tôi cần nhiều người phụ giúp).

Mọi chi tiết xin liên lạc: Trưởng Ban Lễ Vía Đức Ông, Anh Từ Phước Hạnh, điện thoại: 713-398-9590 (Cell), Thủ Quỹ, Cô Giã Lê Vân, điện thoại: 281-261-5844 (Work) hay trụ sở tạm của Hội: 281-933-3127.

Hội Ái Hữu Biên Hoà

Ban Lễ Vía Đức Thượng Đẳng Trần Thượng Xuyên

*****

Phân Ưu

Được tin buồn Thân Mẫu của Đồng Hương Anh Nguyễn Kim Anh Tuấn (Seattle, WA) là Bà Đỗ Thị Liên Hoa (con Cù Ông Đỗ Hữu Nhơn, Bình Trước, Biên Hoà), sanh năm 1937, từ trần vào ngày 20 tháng 8 năm 2006 (nhằm ngày 27 tháng 76 năm Bính Tuất) tại Biên Hoà, Việt Nam. Linh cữu được an táng trong khuôn viên Chùa Đại Giác, Cù Lao Phố. Hưởng thọ 70 tuổi.

Hội Ái Hữu Biên Hoà xin thành kính phân ưu cùng Đồng Hương Anh Nguyễn Kim Anh Tuấn và toàn thể tang quyến. Nguyên cầu hương linh của Bà Đỗ Thị Liên Hoa sớm siêu thăng Tịnh Độ và hưởng muôn phúc Từ Bi chốn Niết Bàn.

*****

Cảm tạ: Tặng Quỹ Hội: Đồng hương Bác Lê Văn Nhơn (Long Beach, CA) \$100 dollards, Ông Bà Trần Văn Trung (Paris, France) \$50 dollards, Ông Young Phan (Boynton, FL) \$60 dollards, Bác sĩ Trần Nguơn Phiêu (Armarillo, TX) \$50 dollards, Ông Nguyễn Quang Tâm (Garden Grove, CA) \$20 dollards, Chị Nguyễn Thị Hải (Lexington, NE) \$50 dollards, Chị Lanh Dang Ha (Clarksville, MD) \$50 dollards, Thân Hữu: Thầy Nguyễn Tường Triệu, (Montréal, Canada) \$100 dollards và Thầy Huỳnh Bá Hạnh (Midway, CA) \$50 dollards (cựu Giáo sư trường Trung học Minh Tân, Biên Hoà), Ông Nguyễn Văn Phong (Houston, TX) \$30 dollards, Cô Dương Thị Thu Hương (Houston, TX) \$50 dollards, Anh Trần Đình Vinh (Houston, TX) \$100 dollards. Tặng tem: Đồng hương Cô Liz Giang (San Jose, CA) \$100, Chị Thi Lang Wells (Houston, TX) \$50 dollards, Anh Hứa Tấn Đức (Gahana, OH) 40 con tem. Thân Hữu: Ông Harry Trần (Houston, Texas) \$25 dollards. **Quỹ Trùng Tu Đình Tân Lân, Biên Hoà:** Đồng hương: Chủ nhân Hương Quê Restaurant (Falls Church, VA) \$400 dollards, Anh Lâm Sĩ Đắt (Houston, Texas) \$100 dollards, Anh Trương Văn Mạnh (Kettering, OH) \$25 dollards, Bác Trần-thượng Thủ (Houston, Texas) \$50 dollards, Anh Trần Đức Tuấn (St. Petersburg, FL) \$50 dollards, Anh Đỗ Cao Tuy (Houston, TX) \$30 dollards, Anh Chị Hà Văn Bảy (Westminster, CA) \$50 dollards, Cô Tư Thanh (Quán Tuyệt Hồng cũ ở Biên Hoà) \$50 dollards, Anh Châu Huỳnh (Livingston, NJ) \$50 dollards, Anh Thái Lâm Nghĩa (Peoria, IL) \$50 dollards, Anh Hứa Tấn Đức (Gahana, OH) \$20 dollards. Thân Hữu: Bà Hồ Thị Đạm (Louisville, KY) \$20.00. Tổng cộng = \$895 dollards.

PHỤ BẢN BẢNG TIN HẰNG THÁNG SỐ 39

PHÁT HÀNH NGÀY 01 THÁNG 10 NĂM 2006 TẠI HOUSTON, TEXAS

*****

Hội Ái Hữu Biên Hoà trân trọng giới thiệu đến cùng Quý Vị hai bài tham khảo rất đặc sắc và quý hiếm: Dưỡng Trí Viện Biên Hoà và Trường Tiểu Học Nguyễn Du, được biên soạn rất công phu qua phần tài liệu sưu tầm, góp nhặt... của Đồng Hương Trần Văn Trung. Hội chân thành cảm tạ tác giả. Kính mời Quý Vị. **(Tiếp Theo Kỳ Trước)**

Trường Tiểu Học NGUYỄN DU BIÊN HOÀ

c) Ông LÊ HỮU VĨNH

Ông LÊ HỮU VĨNH là một nhà mô phạm đạo đức, rất chú trọng thuần phong mỹ tục nước nhà, tiêu biểu cho người Việt Nam theo lễ nghi xưa, dù sống dưới thời tân học. Sinh năm 1892, tuổi Nhâm Thìn, tại Xã Bình Trước, Tổng Phước Vĩnh Thượng, Tỉnh Biên Hoà, con Ông Lê Hữu Khánh, thuộc gia đình Nho Học, sống theo đạo giáo của Đức Khổng Tử. Từng học tại trường Taberd Sài Gòn, Ông đã tốt nghiệp bằng Thành Chung (Diplôme xưa) năm 1910. Thay vì ra Hà Nội học lớp Hành Chánh Cao Cấp, Ông đã tuân theo ý định của thân sinh theo học Trường Sư Phạm, làm nghề Thầy Giáo dạy trẻ tại tỉnh nhà. Sau khi tốt nghiệp, Ông được bổ nhiệm về tỉnh lỵ Biên Hoà dạy lớp Nhứt (Cours Supérieur) do đó dân trong tỉnh nhà thường gọi Ông là Ông Nhứt Vĩnh. Ông kết hôn với Bà NGUYỄN THỊ LIÊNG, sanh năm 1900 (Canh Tý), sanh được 14 người con (4 trai, 10 gái), nhưng chỉ nuôi được 10 người: Bà Lê Thị Tới (vợ Ông Nguyễn Văn Lương, Hiệu Trưởng Trường Trịnh Hoài Đức, gán rập hát Biên Hùng), Bà Lê Thị Phi (vợ Ông Henri Trần Văn Minh, cựu Tổng Giám Đốc Ngân Khố Sài Gòn), Bà Lê Thị Nam (vợ Ông Trương Văn Thiên) Kỹ Nghệ Gia tại tỉnh Biên Hoà (có con gái là Cô Trương Lê Minh Phương, hiện là Thủ Quỹ của Hội Ái Hữu Biên Hoà tại California), Bà Lê Thị Chín (vợ Ông Lưu Đình Tú), Ông Lê Hữu Đức, bác sĩ y khoa tốt nghiệp tại Bỉ, về phục vụ tại Bệnh Viện Nhi Đồng Sài Gòn năm 1956; Bà Lê Thị Hạnh (vợ Ông Huỳnh Kim Long), cựu giáo viên Trường Tiểu Học Nguyễn Du Biên Hoà năm 1953, sau đó chuyển về Trường Tiểu Học Tôn Thọ Tường tại Sài Gòn. Ông Lê Hữu Trực, cựu Sĩ Quan Thủ Đức khóa 14, đi cải tạo, vượt biên và định cư tại Canada, Cô Lê Thị Nghiêm, Bà Lê Thị Trang (vợ Ông Tôn Thất Đài).

Thuở ban đầu, tại trường tỉnh lỵ, Ông Lê Hữu Vĩnh phụ trách dạy Pháp Văn và chữ Nho. Như nhà Tiên Bối Bác Học Trương Vĩnh Ký, suốt cuộc đời Ông, dù khi làm việc tại văn phòng, hay giờ dạy học, Ông luôn luôn mặc chiếc áo dài đen và quần trắng.

Khi Ông Đốc Học Huỳnh Văn Giỏi thế Ông Trần Bá Chức được cử làm Thanh Tra, Ông Đốc Vĩnh thay thế Ông Đốc Giỏi để dạy Sư Phạm. Về sau Ông Lê Hữu Vĩnh được cử chức Đốc Học.

Khi Ông giữ chức Đốc Học thì Ông Trần Văn Giáo, dạy chữ Nho tại Trường. Ông Đốc Vĩnh còn để lại bài thơ mà các học sinh đã học với ông, bị bắt học thuộc lòng thuở nhỏ, mà hiện nay có vài người sinh sống tại Mỹ, tuổi gần “thất thập” mà vẫn còn nhớ nằm lòng, nhưng không hiểu ý nghĩa, hay đã quên vì trả lại cho thầy:

*Nhứt nhứt thanh thần nhứt trụ hương
Tạ thiên, tạ địa, tạ tam quan
Sở cầu xir xir đều hoà thuận
Duy nguyện nơn nơn thọ mạng trường
Quốc hữu hiền thần phò xã tắc
Gia vô nghịch tử, não gia nương,
Tứ Phương ninh tịnh can qua tức
Ngã tủng bản cùng, giả bất phương*

Bài thơ này, theo triết học Khổng Mạnh xưa, nhắc nhở mọi người hằng ngày nên tu tập để tâm thần thanh thân (thanh thân), nhớ ơn Trời Đất, cầu nguyện quốc thái dân an, nước nhà yên ổn.

Một kỷ niệm mà tất cả nam nữ học sinh Biên Hoà không quên được là khi ông Đốc Vĩnh thanh tra ngoài lớp, thấy học trò thiếu kỷ luật là vào lớp học tức thì, bắt tất cả học sinh nam nữ (lớp hỗn hợp) đứng dậy tại chỗ ngồi. Hình phạt áp dụng cho tập thể là ông đi từng đầu mỗi bàn “véo” bấp vé non các học trò trai, ngược lại nếu là nữ sinh thì được miễn thọ hình ấy. Nếu nạn nơn bị véo chịu đau không nổi, kêu la “oai oái”, vô tình nghe tiếng cười của trò khác không nín ngăn được, cậu này bị gọi ra riêng trước mặt mọi người để lãnh phạt véo nặng hơn.

Trong thời tại chức, Ông đã được vị Toàn Quyền Pháp tại Đông Dương ân thưởng Huy Chương Đồng (Giáo Dục Bội Tinh) năm 1936, và Hoàng Đế Việt Nam Bảo Đại, lúc còn tại vị, đã ân thưởng cho Ông Bắc Đẩu Bội Tinh, ấn dấu ngày 13 tháng 4 năm thứ 7 tại Hoàng Cung Triều Đình tại Huế, nước Đại Nam, để ghi công trạng của Ông đã giúp cho Văn Hoá nước nhà.

Một đặc điểm khác nữa do Cô Lê Thị Hạnh, ái nữ Ông Đốc Vĩnh kể lại, là thân phụ cô được mang ngạch trật Huyện, Phủ, Đốc Phủ trước khi về hưu. Có lẽ đây là ngạch Hành Chánh Hàm (Danh dự) khi xưa để ân thưởng một Vị có công trong ngành Giáo Dục. Ông Lê Hữu Vĩnh thất lộc năm 1971 (năm Tân Hợi).

2.3- CÁC CẤP ĐIỀU HÀNH KHÁC.

Ngoài các vị tiền bối trên, cũng cần nhắc lại các cấp điều hành khác kể nghiệp, hoặc vài thầy lão thành có công đầu sau khi thành lập Trường. Đó là:

- Ông Phan Văn Nga, Thanh Tra.
- Ông Nguyễn Thành Dọt, dạy lúc đầu, sau làm Thanh Tra.
- Ông Nguyễn Văn Trinh, trước dạy học, sau làm Hiệu Trưởng (1961)
- Ông Phan Văn An và ông Nguyễn Văn Năm.

Văn phòng gồm có những ông:

- Ông Lê Văn Công, sau dạy học (thân phụ Bs Lê Văn Quý, Pháp quốc)
- Ông Lê Văn Sua
- Ông Thầy Miêng và Nguyễn Văn Thuyết (con Bs Nguyễn Văn Hoài) Huấn luyện viên thể thao, thể dục.

II. – CÁC VỊ GIÁO VIÊN TRƯỜNG TIỂU HỌC NGUYỄN DU

Danh sách các vị giáo viên đã phục vụ trong thời gian 60 năm (1915-1975) trong ngành giáo dục cấp Tiểu Học, tai tính lý rất nhiều. Vì không có tài liệu chính xác, các vị giảng dạy trong thời điểm, niên học nào, lớp mấy và thời gian bao lâu, nên chỉ căn cứ vào sự hồi nhớ của các cựu giáo viên đã học, hay đã dạy tại Biên Hòa. Do đó, chỉ ghi chép lại tên họ những thầy cô giáo với sự dè dặt thường lệ.

Theo bà Nguyễn Thị Đề, đã học lớp đầu tiên tại Trường Tiểu Học Biên Hoà, thì bà được biết hồi năm 1939, ngoài Trường Nam dạy cho học trò trai, đã có Trường Nữ dạy học trò gái chỉ đến lớp 3 thôi. Hiệu Trưởng là bà Chu Thị Hằng, các giáo viên cộng tác phụ trách dạy là:

- Bà Nguyễn Thị Lượm (vợ ông Phú Thành Nền)
- Bà Dương Thị Liên (vợ ông Trần Văn Lộ)
- Bà Ung Thị Rời (vợ ông Phạm Kim Tiếng). Về sau bà Rời là Hiệu Trưởng Trường Nữ Công Gia Chánh (trường tọa lạc gần văn phòng Xã Bình Trước), thế bà Năng về hưu.

Trong các thập niên đầu (1920-1940), Trường Nam Tiểu Học Biên Hoà dạy các lớp (theo chương trình Pháp cũ):

- Cours Moyen 1ere année (Lớp Nhì-năm thứ nhứt cũng còn gọi là lớp Nhì Nhỏ)
- Cours Moyen 2e année (Lớp Nhì-năm thứ hai cũng còn gọi là lớp Nhì Lớn)
- Cours Supérieur (Lớp Nhứt) (Do đó cấp tiểu học kéo dài đến 6 năm)
- Cours des Certifiés (Lớp Tiếp Liên, đã đậu bằng tiểu học chuẩn bị thi vào Đề Thát Trung Học Sài gòn)

Các giáo viên lão thành đầy khả năng kinh nghiệm, dạy thời kỳ đầu này gồm các ông và bà:

- Ông Lê Văn Càn, Nguyễn Văn Trinh, Lê Văn Chinh, Nguyễn Thành Dọt, Lê Văn Thời, Nguyễn Thành Phách (cha Bs Phước, Vũng Tàu), Nguyễn Văn Kiên, Nguyễn Văn Luông, Phan Kim Tiếng, (cha anh Phạm Kim Ngôn, cựu Trung tá Không quân, hiện ở Mỹ), Lê Văn Lập, Lê Văn Bồ, Trương Văn Hải, Trương Văn Long (sau làm Quận Trưởng), Đinh Văn Sái, Nguyễn Văn Cẩm, Nguyễn Văn Ngũ, Nguyễn Văn Ngói, Nguyễn Tấn Hưng, Huỳnh Văn Tư (sau là Hiệu Trưởng Trường Nguyễn Khắc Hiếu), Phú Thành Nền, Trần Văn Lô, Đỗ Cao Khoẻ, Nguyễn Văn Thú, Bùi Quang Huệ, Trần Văn Giáo...

- Cô Bùi Thị Hữu, và bà Mỹ (hiền nội ông Đỗ Hữu Quờn)

Điểm đặc biệt khó quên là thầy Đinh Văn Sái, dạy lớp Nhì-năm thứ hai, luôn dùng đũa bép phạt đánh trên lòng bàn tay của học trò phạm kỷ luật tại lớp, hay lười biếng.

Từ đầu thập niên 1940-50 đến 1954 (đổi tên là Nguyễn Du), tại Trường Tiểu Học Biên Hoà đa số quý vị giáo viên vừa kể nơi trước đều vắng mặt với nhiều lý do khác nhau (về hưu, chuyển...).

Năm học 1941-42, thầy Khoẻ dạy lớp Moyen-năm thứ nhứt. Các thầy Sái, thầy Càn, thầy Ngói, cô Hữu thay phiên dạy lớp Moyen-năm thứ nhì, thầy Hải, thầy Long dạy lớp Nhứt (Supérieur).

Sau 1945, với biến cố Nhứt đảo chánh Pháp, và sau khi Pháp trở lại, thầy Ngũ dạy lớp Nhứt, thầy Tam dạy Tiếp Liên (1947). Năm 1948, thầy Tam được cử giữ chức vụ Hiệu Trưởng. Từ năm 1952, với trận bão lụt năm Thìn, thầy Trinh, cô Hữu dạy lớp Nhứt, và thầy Thời (người ăn chay trường) dạy lớp Tiếp Liên, có lối dạy riêng biệt: học sinh muốn giỏi về ngoại ngữ, nên chép vào sổ nhỏ danh từ mới, từ nhà tới Trường và lúc về phải học thuộc lòng 20 tiếng (chữ) và ý nghĩa, lúc giờ chơi học 5 tiếng.

Từ 1950, vì số học sinh tăng quá cao, ba trường phụ nữa được thành lập (école du quartier), gọi là:

- Trường Nguyễn Khắc Hiếu (xóm Cây Chàm, gần đình Tân Lâm) dạy tới lớp 3, do ông Huỳnh Văn Tư làm Hiệu Trưởng (cha anh Huỳnh Chánh Trung, Kỹ Sư Dầu Hoá Pháp).
- Trường Trịnh Hoài Đức (gần Quốc Lộ 1), do ông Nguyễn Thành Phách làm Hiệu Trưởng.
- Trường Đồ Chiểu (gần kho xăng), Hiệu Trưởng là ông Nguyễn Văn Kiên, cô Nguyễn Thị Đề là giáo viên.

Năm 1954, Trường Tiểu Học mang tên Pháp được đổi thành “Trường Nguyễn Du”, Hiệu Trưởng là ông Hồ Văn Tam. Từ năm học này, Trường Trung Học Tư Thục PHAN CHU TRINH được thành lập gần Quốc Lộ 1 đường đắp mới ngang Hăng Dầu, do quý vị công chức, nhà hảo tâm quyên tiền giúp. Sau được dời về và mang tên Trường Trịnh Hoài Đức do ông Phan Đình Mai làm Hiệu Trưởng. Thành phần Ban Giảng Huấn gồm cả các thầy từ Bắc di cư vào Nam, từ 1954, dạy tới lớp Đề Nhị Ban Tú Tài.

Từ 1956, Trường Trung Học Công Lập đầu tiên NGÔ QUYỀN được thành lập. Cùng lúc, Trường Bán Công TRẦN THƯỢNG XUYỀN, Trường Tư Thục KHIẾT TÂM (địa điểm gần nhà thờ Biên Hoà) và Trường Tư Thục TRẦN HƯNG ĐẠO cũng được thành lập. Ngành giáo dục từ cấp tiểu học đến trung học tại tỉnh lỵ Biên Hoà được phát triển mạnh từ năm 1950 đến 1975 với chương trình Việt Ngữ.

Trường Tiểu Học NGUYỄN DU BIÊN HOÀ, mang tên Việt, dạy chương trình Việt từ 1954 đến nay, được các vị giáo chức mới tiếp tục công trình sự nghiệp của các bậc tiền bối trước, dưới sự hướng dẫn của các ông Hiệu Trưởng HỒ VĂN TAM và NGUYỄN VĂN TRINH. Ngoài các giáo viên chuyên môn: ông Lê Văn Mẫn (dạy vẽ), bà Lê Thị Chức (dạy thêu), ông Nguyễn Văn Ty (dạy đờn), các thầy, cô giáo sau đây được thuật kể: các bà Nguyễn Thị Giếng, Hồ Kim Loan, Hồ Ngọc Thanh, Trần Ngọc Anh, Lê Thị Hạnh (sau đổi về dạy ở Trường Tôn Thọ Tường, Sài Gòn), Nguyễn Thị Minh Công, Mã Thanh Thủy, Lê Kim Hoa, Huỳnh Thị Nết, Nguyễn Thị Quế, Đặng Tuyết Hoa, Trần Tuyết Châu (em gái ông Trần Bá Chúc), Tăng Thị Tiết (sau đổi về dạy Trường Nguyễn Thái Học, Sài Gòn, cùng lúc với bà Nguyễn Thị Đệ), các ông Trần Văn Lộc, Nguyễn Phước Hưng (sau làm Hiệu Trưởng Trường Tiểu Học Tân Định Sài Gòn).

Vài giáo viên miền Nam được Ban Giám Đốc trường chọn dạy lớp Nhứt, sau khi tốt nghiệp Trường Sư Phạm cấp tốc Sài Gòn ra, để dạy hầu hết học trò miền Nam viết đúng chánh tả chữ Việt theo giọng Nam, để dự thi tuyển vào Đệ Thất. Những thầy miền Bắc thường đọc các tiếng mở đầu bằng “tr”, “r” thành “ch” “s”, thí dụ: trở trêu, trung trực, gà trống, đọc thành “chớ chêu”, “chung chực”, ... Âu cũng là một thói quen vì thời cuộc, nên tập theo, nghe viết đúng chữ.

Để kết luận, tôi xin cảm tạ quý vị thân quyến hai gia đình ông Đốc Học Giỏi và ông Đốc Học Vĩnh, cùng vài vị giáo viên, cựu học sinh lão thành cung cấp tài liệu để viết bài này nơi hải ngoại, xin đọc giả tha thứ nếu sai lầm, thiếu sót... Riêng những người tạo nhà dựng nước, lập nghiệp hành nghề, có căn bản đạo đức, kiên thức giáo dục, dù ở trong chế độ cảnh huống nào, cũng cần nên giữ vững lương tâm chức nghiệp, bình vực giống nòi, bảo vệ quê hương; phải cố gắng đào tạo những thế hệ con cháu tương lai theo kịp đà tiến triển văn minh trên thế giới, dù với phương tiện ngoại nhơn, văn chương hay ngôn ngữ, khoa học kỹ thuật, hầu đền đáp lại phần nào đối với những công lao của các bậc Thầy Cô đã từng đóng góp cho sự nghiệp giáo dục của tỉnh Biên Hoà và hy sinh cả cuộc đời mình để dạy trẻ nên người, từ tinh thần lẫn kiến thức...

Để kết thúc xin có cảm tưởng sau:

NHỚ ON THẦY CÔ

Công đức sinh thành ơn Mẹ Cha
Học nên người, nghĩa Thầy Cô ta
Dạy dỗ văn chương và nhơn nghĩa
Hiện đạt thành danh, hưởng vinh hoa.

Tuy học tiếng người, đạo nhà giữ
Dù sông tha hương, nhớ quốc gia
Nhớ bao công đức Thầy Cô dựng
Mái trường Tiểu Học Tỉnh BIÊN HOÀ.

Hè Bính Tuất, 22-07-2006, Houston, Texas.

Trần Văn Trung (Paris)

*****
Hội Ái Hữu Biên Hoà xin được giới thiệu cùng Quý Vị bài văn của Thân Hữu Tiên sĩ Huy Lực Bùi Tiên Khôi viết về World Cup 2006. Dù đã hơn hai tháng qua, Ông vẫn còn mến mộ nghệ thuật bộ môn túc cầu giải Vô Địch Thế giới. Ngoài việc sáng tác thơ, văn, Ông đã dành thì giờ viết về “Theo quả bóng lăn... Văn hoá và con người” để chúng ta có dịp thưởng lãm. Hội xin chân thành cảm tạ tác giả. Kính mời Quý Vị.

World Cup 2006

Theo quả bóng lăn... Văn hóa và con người...

Huy Lực Bùi Tiên Khôi

Từ năm 2004, 189 quốc gia trên hành tinh này đã khởi sự tranh tài thi nhau giao đấu ở cấp vùng để hy vọng giành được một trong 32 chân tham dự Đại Hội Bóng Tròn Thế Giới-World Cup 2006, bắt đầu khai diễn tại Đức từ ngày 9-6-2006 đến ngày 9-7-2006.

Trong suốt một tháng 64 trận đấu trên 12 sân cỏ tại Đức Quốc đã được hơn hàng triệu, triệu người say mê theo dõi một môn thể thao được ưa chuộng nhất của nhân loại, có một lịch sử lâu đời 76 năm, kể từ World Cup đầu tiên năm 1930. Nước Đức chủ nhà đã bỏ ra gần 10 tỷ Mỹ kim, ròng rã trong hơn bốn năm để chuẩn bị tổ chức, từ sửa sang đường sá, xây vận động trường đến những tụ điểm giải trí vui chơi và quan trọng nhất là vấn đề an ninh công cộng. Cơ quan bóng tròn thế giới FIFA đã bỏ ra nhiều công của, sức lực để mong cống hiến cho nhân loại một tháng huy hoàng thưởng thức nghệ thuật nhồi bóng tuyệt vời trong tinh thần thể thao huynh đệ. Mọi việc đã diễn tiến tốt đẹp, số người theo dõi đã lên đến con số kỷ lục và Cơ Quan Bóng Tròn Thế Giới-FIFA đã thu vào gần 2 tỷ Mỹ kim, sau khi trao giải thưởng cho đội tuyển Vô Địch Thế Giới nước Ý 21 triệu Mỹ kim, đội tuyển Á Quân nước Pháp 19 triệu Mỹ kim và 30 đội tham dự khác, mỗi đội gần 6 triệu Mỹ kim.

Tôi là một trong một phần ngàn những người say mê theo dõi 64 trận đấu và không bỏ sót trận nào của World Cup 2006

Theo quả bóng lăn tôi đã thưởng thức nghệ thuật nhồi bóng, chuyền bóng và những vũ điệu nhịp nhàng, sôi động trên sân cỏ. Tôi đã tìm thấy những niềm vui vô tận trên phương diện văn hoá và con người...

Trái đất dường như nhỏ bé hơn khi 32 đội tuyển của 32 quốc gia biểu diễn những đường banh ngoạn mục, những dứt điểm bất ngờ của những bàn chân vàng thượng hạng. Từ đội tuyển ưu hạng số 1 đến đội tuyển số 32, các cầu thủ có cùng một nghệ thuật giống nhau khi lừa bóng, tranh bóng, chuyền bóng cho đồng đội, lý do dễ hiểu là những huấn luyện viên, những bậc thầy được đào tạo giống nhau. Bầu không khí tranh đua quyết liệt được luật lệ hoà giải phân xử trong tinh thần chấp nhận thân thiện, cho chúng ta một cảm giác lạc quan huynh đệ, mọi vấn đề trên quả đất này đều có thể giải quyết được trong thân ái, hoà bình.

Nhìn hàng nghìn cổ động viên Phi Châu với y phục màu sắc sặc sỡ, với kèn trống âm nhạc dồn dập thúc quân, trận đấu bùng lên hân hoan phấn khởi ngút ngàn. Trong trận tranh tài ngày 13 tháng 6 giữa hai đội tuyển Đại Hàn và Togo, phút thứ 32, Togo ghi bàn thắng đầu tung banh vào lưới Đại Hàn, cả rừng núi Phi Châu tung bùng mở hội, trên vài ngàn cổ động viên Togo vui mừng điên loạn nhảy múa, cùng lúc đó ống kính lại chiếu một em bé Đại Hàn gục đầu đưa tay lên lau nước mắt, nức nở đau thương... Cũng trong trận cầu này ở phút 55 và phút 72, hàng chục ngàn cổ động viên Đại Hàn, hàng hàng lớp lớp ào ạt vươn lên, cả vận động trường như nổi sóng, họ vỗ tay theo nhịp, cùng đưa tay lên cao chào mừng chiến thắng, âm ầm vang dội, gào to tên đất nước thân yêu...

Ở Anh Quốc, các cổ động viên bóng tròn được xem như những người say mê cuồng loạn nhất. Trong một tháng các bà vợ Anh Quốc đã kêu trời không thấu, vì trong thời gian này các bà trở thành goá phụ, các đấng mày râu theo quả bóng lăn, lạnh nhạt với cả chuyện ái ân. Tiến Sĩ Ron Maughan, giáo sư đại học ở Anh đã đưa ra một nghiên cứu y học để cảnh cáo các cổ động viên bóng tròn trên thế giới về sự nguy hiểm của cảm xúc cực kỳ hưng phấn được kéo dài sau kết quả của mỗi trận đấu quá căng. Nhịp tim bình thường của một người vào khoảng 70 lần một phút, khi giai đoạn cực khoái tình dục nhịp tim sẽ tăng lên đến 120 lần một phút và khi đội bóng yêu dấu của một người cá độ chiến thắng với một số tiền khá lớn, cảm xúc cực kỳ khoái lạc có thể đưa nhịp tim lên đến 160. Có hơn vài chục người trên thế giới, quả tim hoan lạc đã đưa họ vào giấc ngủ thiên thu...

Khoa học còn soi sáng rõ ràng vào quả bóng mới năm nay. Quả bóng được đặt tên Teamgeist cho World Cup 2006 do hãng Adidas sản xuất khác hẳn với quả bóng World Cup 2002 tại Nhật-Đại Hàn. Những quả bóng trước đây được làm do 26 hoặc 32 miếng ghép lại, năm nay hãng Adidas chỉ dùng 14 miếng da, số miếng da ít hơn, đường khâu giảm, khiến quả bóng khi được cầu thủ đá sẽ quay chậm hơn trong không khí và đường bóng đi rất khó đoán, trái bóng có nhiều cơ hội bay cong vòng. Trong trận khai mạc ngày 09-6-2006 giữa đội tuyển Đức và Costa Rica, trung vệ đội tuyển Đức Frings đã minh chứng lời tuyên bố của Tiến Sĩ Ken Bray nhận xét quả bóng nêu trên là đúng, khi Frings chọc thủng lưới Costa Rica từ khoảng 36m cách khung thành, trước bộ mặt bàng hoàng của thủ môn, ngơ ngác buồn cười...

Những người say mê bộ môn túc cầu, họ yêu thích một đội tuyển nào đó với những lý do tâm lý thâm kín, riêng tư. World Cup 2006 tôi yêu thích đội bóng có bộ đồng phục màu vàng tuyệt đẹp, đội tuyển quốc gia Ukraine.

Khởi đi từ một món ăn “Chicken à la Kiev” ở thành phố Manila, thủ đô Phi Luật Tân năm 1966. Món ăn này do đầu bếp trứ danh người Pháp Appert sáng chế cách nay hàng trăm năm, nên được đặt tên bằng Pháp Văn. Món thịt gà được quấn tròn bằng một lớp vỏ bột mỏng, chính giữa lòng đỏ trứng gà béo ngậy, thơm ngát vẫn còn thể lỏng, nghệ thuật nấu nướng được tính toán đến một trình độ tuyệt kỹ, làm sao thịt gà đã ngon chín mà lòng đỏ trứng gà vẫn còn ẩm lỏng và vỏ bột ngoài giòn rụm, thơm ngon.

Tại Manila hotel năm 1966, lần đầu tiên tôi vụng về cứ nghĩ đây chỉ là một cuốn thịt gà chắc nịch, cắn một miếng khá mạnh, lòng đỏ trứng gà thể lỏng văng vào áo một nữ khách ngồi bên. Tình trạng bất ngờ bối rối gây ra sự va chạm đưa đến một kỷ niệm đẹp, món thịt gà của thành phố Kiev, thủ đô Ukraine, tôi cho là một món ăn thú vị đáng ghi nhớ nhất trong đời. Ba mươi bốn năm sau, tại đại học nơi tôi làm giáo sư cố vấn, hội sinh viên Ukraine đãi tôi món gà “Chicken à la Kiev” do chính các nữ sinh tại thành phố Kiev khoản đãi, quả thật mùi vị thơm ngon tuyệt vời không thua gì được ăn món khoái khẩu này tại nhà hàng danh tiếng Dixieland ở thủ đô Kiev trong mấy năm sau...

Năm 2006, theo quả bóng lăn, tôi chú ý đến Ukraine, đội tuyển đến từ quốc gia tôi có nhiều kỷ niệm này. Kể từ World Cup 1998, tài năng túc cầu Đông Âu đi xuống thê thảm. Năm nay nước Ukraine đại diện Đông Âu vụt bùng sáng lại trên vận động trường quốc tế với một đội tuyển trẻ trung, quyết tâm, bền bỉ lần đầu tiên đưa họ vào tứ kết. Với bộ đồng phục màu vàng, quần vàng, giày vàng, áo vàng rực rỡ, quý phái, được tô điểm bằng những đường xanh nhọn chia vào trung tâm, ngôi sáng huy hiệu quốc gia màu xanh thẫm trên nền vàng tươi. Tiền đạo của đội Ukraine Andriy Shevchenko là chồng của cô sinh viên người mẫu Kristen Pazik ở Minnesota, Hoa Kỳ, cô sinh viên được đề cử mang sách tặng tôi, khi tôi đến thuyết trình văn chương tại đây; Andriy Shevchenko đã đại diện toàn đội nhận lời khen tặng cảm ơn của Tổng Thống Viktor Yushchenko: “*Các bạn đã tặng cho toàn dân Ukraine một món quà quý giá, một chiến thắng tiến sâu vào World Cup 2006*”.

Ukraine, với món gà “Chicken à la Kiev”, với nhạc kịch danh tiếng khắp toàn cầu “Swan Lake” theo vũ điệu ballet của Tchaikovsky, với cuộc cách mạng nhưng không đổ một giọt máu lật đổ bạo quyền năm 2004 gọi là Orange Revolution, với những giai nhân đoạt huy chương vàng vũ điệu trên tuyết; với một đội tuyển túc cầu không có ngôi sao thượng thặng, nhưng tinh thần đồng đội gắn bó, kỷ luật cao nhất trong 32 đội tuyển, nghệ thuật chuyền bóng nhịp nhàng dàn trải ăn khớp trong tinh thần thể thao, đã để trong lòng mọi người thưởng ngoạn một ấn tượng đẹp cho World Cup 2006.